

Generalinei prokuratūrai
Rinktinės g. 5A, LT-01515 Vilnius

2018-04-19 / Nr. 3

DĖL GALIMO LR TEISĖS AKTŲ IR VIEŠOJO INTERESO PAŽEIDIMO KEIČIANT ŠV. JOKŪBO LIGONINĖS PASTATŲ KOMPLEKSO VERTINGĄSIAS SAVYBES IR KOREGUOJANT SKLYPO DETALŲJĮ PLANĄ

Prašome ištirti, ar keičiant Šv. Jokūbo ligoninės pastatų komplekso (toliau - Kompleksas, u. k. 30748, <https://kvr.kpd.lt/#/static-heritage-detail/b4fb3a9f-b230-450b-8aa0-0a575ac3a08a/true>) vertingąsias savybes ir koreguojant sklypo detalųjį planą nebuvo nusižengta įstatymams (Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 19 str. 2 d., 23 str. 2 d.; Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 3 str. 3 d., 7 str. 1 d., taip pat – Architektūros įstatymo 13 str. 2.3 ir kt.) ir pažeistas viešasis interesas, siekiant sukurti atskirai bendrovei išskirtinai palankias verslo sąlygas.

Lukiškių aikštės prieigose plėtojamas (projektuotojas UAB „Archinova“, statytojas UAB „Orkela“, savininkas „Lords LB Asset Management“) projektas istorinių Šv. Jokūbo ligoninės pastatų kompleksą perstatyti į didžiulius daugiaaukščius kelių korpusų administracinius pastatus ir viešbutį „St. Jacob“ (<https://www.projektas-vasario16g1.lt>). Nauji pastatai suprojektuoti vienoje urbanistinėje struktūroje su nacionalinės reikšmės valstybės saugomu (Kultūros ministro 2016-08-05 įsakymas Nr. ĮV-645) Vilniaus Lukiškių dominikonų vienuolyno pastatų ansambliu (u. k. 1073, <https://kvr.kpd.lt/#/static-heritage-detail/4e3563b6-a0d2-425a-946b-bb78a5604f1d/true>).

Valstybės saugomam objektui įstatymiškai privalu nustatyti vizualinės apsaugos ir fizinio poveikio pozonius. Tačiau šiuo atveju to nebuvo padaryta, akivaizdžiai pažeidžiant LR teisės aktus. Be to, Lukiškių dominikonų vienuolyno statinių ansamblis ir Šv. Jokūbo ligoninės pastatų kompleksas patenka į kultūros paveldo vietovės – Vilniaus miesto istorinės dalies, vadinamos Naujamiesčiu (u. k. 33653, <https://kvr.kpd.lt/#/static-heritage-detail/484FC66E-B608-44E7-AFCD-A5BA451CD568>) teritoriją. Todėl įgyvendinus projektą būtų pažeistos ir Naujamiesčio vertingosios savybės – apžvalga nuo Neries upės dešiniojo kranto, Goštauto g. pietvakarių pusės išklotinė ir siluetas iš Šiaurės.

Šv. Jokūbo ligoninės pastatų komplekso „renovavimo“ evoliucija demonstruoja labai pavojingas miestų planavimo, administracinio miestų valdymo ir verslo vadybos tendencijas. 2005-12-09 d. Vilniaus miesto Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos (toliau – Taryba) aktu Nr. VI-RM-01 buvo nustatytos Komplekso vertingosios savybės (svarbaus bei reto architektūrinio ir istorinio pobūdžio). Tačiau UAB „Archinova“ prašymu Tarybos 2017-06-15 d. aktu Nr. VI-RM-01/3 vertingosios savybės buvo patikslintos – esmingai sumažintos. Vilniaus miesto savivaldybės administracijos miesto plėtros departamentas 2018-03-20 ir

2018-04-13 (raštai Nr. A 51- 21583 / 18(3.3.4.3-EM4) ir Nr. A51-29717/ 18(3.3.4.3-EM4) Lietuvos dailės istorikų draugijai, kopijos pridedamos) Komplexo vertingųjų savybių sumažinimą motyvavo jų sunykimu dėl gaisro, taip pat nurodė, kad 2005-12-09 d. Tarybos aktas Nr. VI-RM-01 neatitiko teisės aktų reikalavimų. Tačiau 2013-01-14 gaisras apgadino tik dalį Komplexo antrojo pastato (u. k. 30750) stogo – apie 40 kv. m. ir negalėjo būti priežastis radikaliai keisti keturių pastatų Komplexo vertingąsias savybes. Taip pat ir naujai priimti teisės aktai neimplikuoja šių vertingųjų savybių keitimo ar panaikinimo.

UAB „Archinova“ prašymu 2017 m. pakeistos ne tik Komplexo vertingosios savybės, bet ir Šv. Jokūbo ligoninės teritorijos 2007 m. detalusis planas. Detaliojo plano pakeitimas leido Komplexo teritorijoje suprojektuoti didžiulius naujų pastatų tūrius. Pastebėtina, kad abu detaliuosius planus rengė „UAB Senojo miesto architektai“, o jos darbuotoja Irena Kliobavičiūtė – ilgametė ir įtakinga Tarybos narė. Būtent Taryba 2005 m. inicijavo (VERTYBĖS (BUVUSIOS ŠV. JOKŪBO LIGONINĖS PASTATŲ KOMPLEKSO VASARIO 16-OSIOS G. 10, VILNIUJE) APRAŠYME) senosios Lukiškių dominikonų vienuolyno teritorijos padalinimą į tris sklypus ir taip suardė jos istorinį vientisumą, padiktavo ribas Lukiškių dominikonų vienuolyno pastatų ansambliui (u. k. 1073).

Šv. Jokūbo ligoninės pastatų kompleksu atvejis parodo, kaip nuosekliai vykdomomis nedidelėmis procedūromis esmingai pakeičiama urbanistinė bei architektūrinė koncepcija ir paminami elementarūs istorinio paveldo apsaugos kriterijai. Prašome ištirti, ar šiais neteisėtais veiksmais nebuvo proteguojami vienos bendrovės verslo tikslai, ir apginti viešąjį interesą.

Lietuvos dailės istorikų draugijos pirmininkė dr. Algė Andriulytė